

Betänkandet Värdet av vinden - Kompensation, incitament och planering för hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften (SOU2023:18)

KN2023/03016

1 Sammanfattning

De förslag som lämnas i betänkandet rör inte Skatteverkets nuvarande verksamhet. Skatteverket föreslås dock bli beslutande myndighet när det gäller beslut om intäktsdelning och lämnar därför synpunkter på det remitterade förslaget.

Skatteverket anser att det saknas ett genomarbetat underlag om vilken myndighet som är bäst lämpad för att besluta om intäktsdelning och anser att frågan om beslutsmyndighet behöver utredas mer grundligt i vidare beredning. Övriga synpunkter gäller förslaget om intäktsdelning och inlösen av fastigheter samt förslaget på författningstexter med tillhörande författningskommentarer. Skatteverket anser att vissa delar i det remitterade förslaget behöver kompletteras och förtydligas, exempelvis vad gäller innebörden av vissa begrepp.

Skatteverket bedömer att förslagen, om de genomförs, innebär tillkommande engångskostnad för Skatteverket om ca 21 mnkr för utveckling av ett nytt IT-system. Därutöver bedöms förslagen innebära tillkommande årliga kostnader om ca 6 mnkr för förvaltning av IT-systemet samt ca 1,4 mnkr för ökade personalkostnader.

2 Skatteverkets synpunkter

2.1 Övergripande synpunkter

Av betänkandet framgår att Skatteverket föreslås vara ansvarig myndighet (beslutsmyndighet) för handläggning av ärenden om intäktsdelning. Omständigheter som att Skatteverket, från taxeringsystemet, förfogar över delar av den information som behövs och har en vana av att fatta automatiserade mängdbeslut synes ha varit avgörande för utredningen att föreslå myndigheten som beslutsmyndighet. Vidare anges att den typ av automatiserade mängdbeslut som är i fråga enklare hanteras av Skatteverket jämfört med en annan angiven myndighet.

Förvisso kommer vissa uppgifter att redan finnas hos Skatteverket, men det är långt ifrån alla uppgifter som behövs för beslutsfattandet. Det saknas i betänkandet något resonemang om vilka uppgifter som kan behöva hämtas från andra myndigheter. En del sådana uppgifter nämns i nedanstående synpunkter, men det kan här informeras om att Skatteverket till exempel saknar uppgifter om byggnaders koordinater, elpriser samt årsproduktion för enskilda vindkraftsverk. Dessa är alla uppgifter som Skatteverket bedömer behöver inhämtas från andra myndigheter för att myndigheten ska kunna fatta beslut om intäktsdelning.

Därutöver behöver det ytterligare utredas vilka sekretessbrytande bestämmelser som krävs för att nödvändiga uppgifter ska kunna lämnas från Skatteverkets beskattningsverksamhet till den verksamhet som utför arbetsuppgiften. Skatteverket är också en av flera myndigheter som har erfarenhet av omfattande automatiserat beslutsfattande. Den föreslagna arbetsuppgiften är väsensskild från all annan verksamhet som Skatteverket bedriver idag. Skrivningarna i betänkandet är allmänt hållna och det synes saknas ett genomarbetat underlag i frågan om vilken myndighet som ska vara beslutsmyndighet i fråga om intäktsdelning. Skatteverket anser att frågan om beslutsmyndighet för intäktsdelningen bör utredas mer grundligt i vidare beredning.

Det kan även tilläggas att om ärenden om intäktsdelning ska handläggas av Skatteverket så kommer förvaltningslagen (2017:900), FL, att vara tillämplig om inte andra förfarandebestämmelser införs i lag eller förordning (se 4 § FL). Det är önskvärt att det tydliggörs i det fortsatta lagstiftningsarbetet för att underlätta för olika intressenter såsom fastighetsägare och tillståndshavare.

Det är vidare oklart hur begreppsapparaten i författningsförslagen i vissa fall förhåller sig till vedertagna juridiska begrepp. Förslagen behöver därför generellt sett ses över. Skatteverket anser inte att det inom ramen för detta remissförfarande går att lämna heltäckande synpunkter på förslagen utan anser att det är nödvändigt med ytterligare beredning, bl.a. med beaktande av att författningsförslagen kan behöva ses i ljuset av den ytterligare översyn som utredningen anser bör göras med avseende på beskattning samt den kommunala intäkten. Nedan lämnas exempel på vad som bör beaktas vid en fortsatt beredning.

2.2 Synpunkter på avsnitt i betänkandet

2.2.1 Därför bör intäktsdelning utgå för högst två verk (2.1.2)

På sidan 43 anges det att en metod har valts som ger full ersättning för de två verk som var för sig genererar den högsta individuella ersättningen. Innebär detta att beslutsmyndigheten i vissa fall måste göra en intäktsberäkning för ett stort antal verk för att kunna avgöra detta?

2.2.2 Ett tak ska finnas för en parks totalbelopp (2.1.3)

På sidan 50 anges att det ska finnas ett takbelopp om två procent av marknadsvärdet av parkens elproduktion. Det bör noteras att Skatteverket inte har uppgifter om vilka vindkraftverk som ingår i en vindkraftspark. Skatteverket måste veta vilka vindkraftverk som ingår i en park och därmed har fått tillstånd vid samma tidpunkt.

2.2.3 Intäktsdelningen bör vara skattefri för privatbostadsfastigheter (2.1.6)

Utredningens bedömning är att om den byggnad som berättigar till intäktsdelning räknas som privatbostadsfastighet enligt inkomstskattelagen, bör intäktsdelningen göras skattefri för mottagaren. Är det fråga om en näringsfastighet ska intäktsdelningen enligt utredningen tas upp som intäkt i inkomstslaget näringsverksamhet, oavsett om ersättningen räknas som avkastning eller som ersättning för värdeminskning. För näringsfastigheter behöver enligt utredningen ingen ytterligare reglering ske. Utredningen anser att ovanstående förslag bör beredas ytterligare, varför inga författningsförslag lämnats.

Skatteverket håller med om att frågan behöver beredas ytterligare. Utifrån befintlig utredning är det inte möjligt att lämna detaljerade synpunkter på vad som kan vara aktuellt att beakta.

I det fortsatta arbetet bör dock beaktas att bedömningen av om ett småhus utgör en privatbostad- eller näringsfastighet görs på ägarnivå (2 kap. 8-15 §§ inkomstskattelagen (1999:1229), IL). En byggnad kan således utgöra en privatbostadsfastighet för en delägare och en näringsfastighet för en annan, beroende av omständigheterna.

Frågan om en bostad ska räknas som en privatbostad under ett visst år avgörs (om överlåtelse inte skett) på grundval av förhållandena vid årets utgång (2 kap. 10 § IL). Det finns också regler för karaktärsbyte, överlåtelse genom exempelvis arv och dödsbon (2 kap. 11-12 §§ IL).

Som framgår av Skatteverkets kommentarer nedan (2 kap. 16-17 §§ förslag till lag (2023:00) om lokalt värdeskapande av vindkraft) så anser Skatteverket att exempelvis beslutstidpunkten för intäktsdelningen hänger i luften. För beskattningen kan det vara nödvändigt att det förs ett resonemang kring beslutstidpunkten/tidpunkten för ersättningen, relaterat bedömningstidpunkten för om en byggnad ses som privatbostads- eller näringsfastighet.

Antag exempelvis att en bostad utgör en näringsfastighet för en person, men att förhållandena under året förändras så att bostaden vid kalenderårets utgång ska anses som en privatbostadsfastighet för hela året. Hur ser utredningen på intäktsdelningen i ett sådant fall? Ska den vara hänförlig till privatbostads- eller näringsfastighet? Enligt Skatteverket behöver det föras ett resonemang kring det, även relaterat till besluts- och betalningstidpunkt (se även kommentar nedan kring behov av klarläggande om beslutstidpunkten och tidpunkten för beslutets laga kraft).

2.2.4 Vad som ska gälla när det finns flera bostadsbyggnader på fastigheten (9.2.1)

På sidan 147 anges det att utgångspunkten är att varje byggnad ska berättiga till intäktsdelning, om den verkligen används som bostad. Vid fastighetstaxeringen indelas byggnader i byggnadstyper utifrån hur de är inrättade. Att en byggnad är inrättad för boende innebär dock inte nödvändigtvis att den verkligen används som bostad. Det är därför önskvärt att knyta intäktsdelningen helt och hållet till hur byggnaden ifråga faktiskt är indelad vid fastighetstaxeringen och inte till uppställda krav på faktisk användning som bostadsbyggnad.

2.2.5 Därför framstår Skatteverket som en lämplig myndighet (9.2.1)

På sidan 146 anges det att en anledning till att utredningen förordar Skatteverket som beslutsmyndighet är att Skatteverket förfogar över merparten av den information som behövs för att besluta om intäktsdelning. Det är viktigt att understryka att även om det stämmer så saknar också Skatteverket många uppgifter som behövs. Dessa uppgifter måste erhållas från andra parter i ett för ändamålet lämpligt format, se också Skatteverkets kommentar nedan (2 kap. 11 § förslag till lag (2023:00) om lokalt värdeskapande av vindkraft).

Det är också viktigt att minska uppgiftslämnandet från företag och enskilda till statliga myndigheter. Därför bör beslutsmyndigheten använda befintliga uppgifter som redan finns hos Skatteverket, särskilt från fastighetstaxeringen. Uppgifterna som behövs till intäktsdelningen behöver därför om möjligt integreras med fastighetstaxeringsregistret

istället för att ett nytt register behöver skapas. Det behöver därför säkerställas att det finns tillbörliga sekretessbrytande regler.

Sammalunda vore det effektivt om de uppgifterna som fås från parter i samband med intäktsdelningen får användas vid fastighetstaxeringen (exempelvis om det inkommer uppgifter om årsproduktion för enskilda anläggningar).

2.2.6 Därför ska inte hus på ofri grund omfattas (9.2.2)

Det får informeras om att Skatteverket inte har kännedom om koordinater, vare sig för byggnader eller för vindkraftverk. På sidan 155 framgår det att de föreslagna reglerna om inlösen inte gäller byggnader på ofri grund, men att intäktsdelningen gäller bostadsbyggnaderna på ofri grund. Detta innebär att det behöver identifieras vilket hus som är vilket i dessa fall, vilket komplicerar förfarandet.

2.2.7 Därför är det lämpligt med ett krav på taxering som småhusenhet, ägarlägenhetsenhet eller hyreshusenhet (9.2.2 och 2.1.5)

På sidan 156 framgår det att småhus på lantbruk inte ska omfattas av inlösen. Om småhus på lantbruk däremot ska omfattas av intäktsdelning bör det framgå med tydlighet. Nuvarande skrivning ger ingen vägledning om sådana taxeringsenheter ska omfattas eller inte (se avsnitt 2.1.5 "Så ska systemet fungera i praktiken", sid. 52)

2.2.8 Om taxeringsbeslut visar sig inte kunna grunda rätt till inlösen (9.2.4)

På sidan 156 anges det att det som grund för rätt till inlösen är möjligt och lämpligt att utgå ifrån Skatteverkets taxeringsbeslut om byggnaders indelning och värde. Skatteverket bestämmer inte ett marknadsvärde för respektive byggnad utan ett byggnadsvärde som tillsammans med markvärdet bildar ett taxeringsvärde. Taxeringsvärdet ska visserligen motsvara 75 procent av marknadsvärdet men samtidigt kan det konstateras att fastighetstaxeringen med nödvändighet är schabloniserad vilket innebär att taxeringsvärdet för varje enskild fastighet inte nödvändigtvis är 75 procent av marknadsvärdet. Det är vidare inte säkert att det värde som Skatteverket beslutat om vid fastighetstaxeringen är aktuellt i och med att beslut om fastighetstaxering i normalfallet fattas vart tredje år.

2.3 Synpunkter på författningsförslaget (förslag till lag (2023:00) om lokalt värdeskapande av vindkraft

1 kap. 1 §: Av 1 kap. 1 § i den föreslagna lagen framgår att lagen ska värna de som "bor...nära vindkraftsparker", men enligt 1 kap. 3 § och 2 kap. 5 § är det de registrerade fastighetsägarna som ska få del av det ekonomiska värdet som skapas av vindkraft. Även i inledningen av avsnitt 2.1 (s. 38) beskrivs närboende och ägare som om de vore synonyma.

Ägare och bosatt är inte nödvändigtvis samma person. I det fortsatta lagstiftningsarbetet bör därför antingen 1 kap. 1 § formuleras om eller det utredas om t.ex. den som är folkbokförd på en fastighet i fråga istället ska vara berättigad till intäktsdelning.

1 kap. 4 §: Av 1 kap. 4 § i författningsförslaget framgår det att med tillståndshavare avses den som innehar tillstånd för det vindkraftverk eller den vindkraftspark som avses. Fastighetstaxeringen är registerbaserad och utgår från ägare av taxeringsenhet. Det bör särskilt förtydligas om tillståndshavaren är densamma som ägaren. I annat fall bör det regleras särskilt att den tillsynsmyndighet som utfärdar tillstånden i samband med det ska

meddela Skatteverket. Uppgiften som lämnas bör bl.a. innehålla tidpunkt när tillstånd har medgivits, vilka som har fått tillstånd samt byggnadskoordinater.

Se även avsnitt 2.1.5 ”Så ska systemet fungera i praktiken”, underrubrik ”Hur vi tänker oss processen efter beslutet”, sid. 53). Skatteverket har i dagsläget inte tillgång till byggnadsregistret utan detta administreras av Lantmäteriet.

2 kap. : Kapitel 2 i den föreslagna lagen avser intäktsdelning. Skatteverket ifrågasätter att det är ett enda beslut som ska meddelas från beslutsmyndigheten där storleken på beloppet som ska intäktsdelas mellan fastighetsägarna riktar sig till tillståndshavaren och där samtliga fastighetsägare som är berättigade till intäktsdelning framgår. Först bör tillståndshavarens belopp beslutas och därefter separata beslut på fastighetsägarna.

2 kap. 2 §: Av punkten 2 bör det framgå att det endast är fysiska personer som kan motsätta sig att person- eller samordningsnummer anges i beslutet. Det kan vidare konstateras att denna punkt som avser frågan om vad ett beslut om intäktsdelning ska innehålla till stora delar reglerar sådant som inte behöver regleras i lag.

2 kap. 2 §: Punkten 3 och 16 § reglerar när verkställighet av beslutet senast ska ske, men paragrafen reglerar inte när beslutet senast ska vara fattat, eller att beslutet torde behöva ske året efter intäktsåret. Bestämmelserna bör därför kompletteras i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

2 kap. 4 §: Det andra och tredje stycket reglerar sådant som inte behöver regleras i lag (till vem ett beslut ska vara ställt och vad som ska anges i beslutet), men det saknas uppgift om att beslutet ska grunda sig på intäkter från året före beslutsåret. När beslutet senast ska vara fattat behöver vara tydligare (se även kommentar ovan).

2 kap. 5 §: Att beslutet om intäktsdelning fattas året efter intäktsåret/produktionsåret är ganska naturligt, men Skatteverket anser att den som vid ingången av intäktsåret/produktionsåret är ägare till fastigheten bör vara berättigad, och inte den som är ägare vid ingången av året efter.

Det kan vidare konstateras att det kan ske en eftersläpning när det gäller registreringen av ägare i fastighetsregistret. Denna fråga kan förslagsvis behandlas i brödtexten eller i författningskommentaren.

När det gäller byggnader på ofri grund så erhåller Lantmäteriet uppgifter om dessa från Skatteverket. Skatteverkets register över dessa byggnader bygger helt och hållet på uppgifter som inkommer från byggnadernas ägare och är därför inte komplett. Det är vidare oklart om byggnader på ofri grund återfinns i Lantmäteriets byggnadsregister eller om det endast är byggnader på s.k. registerfastigheter som finns där.

2 kap. 6 §: Författningsförslaget behöver inte ändras om ett tydliggörande sker i 1 kap. 4 §, se kommentar ovan.

2 kap. 8 §: Av betänkandet avsnitt 9.2.1 (sid. 145) framgår det att syftet med intäktsdelningen är att skapa incitament och kompensation för dem som har en bostad nära en vindkraftspark, antingen som permanentbostad eller fritidshus. Av författningsförslaget 2 kap. 8 § p. 1 (sid. 174) framgår vidare att en byggnad ger rätt till intäktsdelning för ett

vindkraftverk om byggnaden vid beslutsårets ingång är indelad enligt 2 kap. 2 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) som småhus, ägarlägenhet eller hyreshus.

En byggnad som vid fastighetstaxeringen har indelats i byggnadstypen hyreshus kan vara inrättad till bostad eller till lokal eller till både bostad och lokal. Vid fastighetstaxeringen bestämmer Skatteverket en typkod för varje fastighet. En typkod är en tresiffrig beteckning som tillämpas av Skatteverket av administrativa skäl och som återspeglar fastighetstaxeringslagens bestämmelser om olika typer av taxeringsenheter. De typkoder för hyreshusenheter som visar att byggnaden helt eller delvis är inrättad för boende är typkod 320 (Hyreshusenhet, bostäder) och 321 (Hyreshusenhet, bostäder och lokaler). Ett förtydligande bör ske när det gäller frågan vilka hyreshus som ska omfattas av intäktsdelningen.

Det bör även klargöras vad som ska gälla i de fall ett hyreshus består av såväl bostäder som lokaler. I dessa fall sker en uppdelning i olika värderingsenheter, en värderingsenhet för bostäderna och en värderingsenhet för lokalerna. Bostäderna respektive lokalerna är dock inrymda i samma byggnad och det bör därför klargöras vad som gäller beträffande intäktsdelningen i dessa fall, det vill säga om full intäktsdelning ska erhållas även i de fall byggnaden delvis består av lokaler.

När det gäller punkten 1 så kan det vidare konstateras att det kan vara så att en byggnad är indelad på ett felaktigt sätt vid beslutsårets ingång men att den senare via omprövning kommer att indelas som exempelvis småhus. Som punkten är utformad nu kommer ett sådant småhus inte att omfattas av reglerna om intäktsdelning.

Vid flera tillfällen nämns det om de taxerade uppgifterna. Menas med det att bostadsbyggnaderna ska vara taxerade för att vara föremål för intäktsdelning? I 2 kap. 8 § skrivs att en byggnad ger rätt till intäktsdelning om den vid beslutsårets ingång är indelad som småhus, ägarlägenhet eller hyreshus enligt 2 kap. 2 § FTL. Ska det tolkas som om att bostadsbyggnaderna ska vara taxerade? I så fall stärker även det att man behöver veta vilken byggnad som är vilken då det är många otaxerade byggnader på lantbruk, särskilt äldre hus eller komplementbostadshus. Nämnas kan att det finns bostadsbyggnader med värde under 50 000 kronor och som därmed inte är taxerade.

2 kap. 11 §: Om Skatteverket ska fastställa intäktsdelningen ex. genom produktion x marknadsvärdet så krävs det en väldigt detaljerad statistik per timme/dag för att göra en sådan uppskattning. Priset fluktuerar.

En förutsättning för att Skatteverkets handläggning av ärenden av intäktsdelning ska vara effektivt är att Skatteverket erhåller relevanta uppgifter för ändamålet och i ett lämpligt format. Om så inte sker är det påtagligt kostnadsdrivande samt medför påtagligt ökad arbetsbörda. 2 kap. 11 § bör därför få en lydelse enligt exempelvis följande: Transmission nätsföretag enligt ellagen (1997:857) ska lämna de uppgifter till beslutsmyndigheten som behövs för att fastställa intäktsdelningen, exempelvis uppgifter om vindkraftverks kapacitet, produktion, inmatning av el och koordinater, på det sätt som beslutsmyndigheten föreskriver

2 kap. 12-14 §§: 2 kap. 12-14 §§ ska reglera begränsningar av intäktsdelningens storlek. 12 och 13 §§ framstår som riktade till den som ska få intäktsdelningen, medan 14 § framstår som riktad till den som är skyldig att betala intäktsdelningen.

I 2 kap. 14 § andra stycket anges följande.

Om tillämpningen av bestämmelserna leder till en högre sammanlagd intäktsdelning, ska all intäktsdelning som parken har att betala justeras ned proportionellt.

Av terminologin framstår det som att en park är betalningsskyldig för intäktsdelningen. Enligt Skatteverket behöver terminologin ses över på så sätt att det subjekt som är betalningsskyldigt (dvs. tillståndshavaren) pekas ut även vad gäller begränsningen.

2 kap. 16 och 17 §§: I dessa paragrafer regleras frågan om när och hur betalning ska ske. Det framgår inte någonstans hur lång tid beslutsmyndigheten har på sig att fatta beslut, när beslutet (som Skatteverket föreslås fatta) vinner laga kraft och inte heller den tidpunkt för lagakraft som styr när betalning ska ske enligt 2 kap. 16 och 17 §§. Det behöver också klarläggas i det fortsatta arbetet.

Som Skatteverket uppfattar det så ska tillståndshavaren genomföra betalningen till den som är berättigad till ersättning. Av sammanhanget förstås att mellanhavandena mellan den som ska få respektive betala intäktsdelningen ska ske utifrån privaträttsliga regler. Av betänkandet framgår inte vad som ska gälla i fråga om parterna mellanhavanden, exempelvis om betalning inte sker i tid. Det behöver också klarläggas för att det ska bli tydligt för olika intressenter.

2 kap. 18 §: Av författningsförslaget framgår följande (Skatteverkets understrykningar):

Undantag för den som arrenderar mark till parken 18 §. Om ett beslut enligt 4 § fastställer att en byggnad berättigar till intäktsdelning, och byggnaden samtidigt ingår i en fastighet som arrenderar mark till den vindkraftspark som verket ingår i, så saknar beslutet verkan.

beslut enligt 4 § fastställer: Det bör vara beslutsmyndigheten som i ett beslut fastställer något.

och byggnaden samtidigt ingår i en fastighet som arrenderar mark till den vindkraftspark: Det går inte att säga att en fastighet arrenderar mark till en vindkraftspark. Det är jordägaren som upplåter (arrenderar ut) mark till en arrendator (som i detta fall torde vara det rättssubjekt som är ägare av vindkraftsparken).

Därutöver, ska även markägarna som redan får arrendeavgift från byggnadsägarna få intäktsdelningen? Nej, enligt 2 kap. 18 §. Om takbeloppet nås för parken så skulle det kunna ha betydelse om markägarens bostadshus ingår i underlaget eller inte.

Vidare, ska även bostadshus som har uppförts efter att vindkraftverken uppförts omfattas av intäktsdelningen? Detta behöver klarläggas i det fortsatta arbetet.

2.4 Synpunkter på författningskommentaren

2 kap. 9 §: På sid. 204 i den första strecksatsen står det ”Vindkraftverkets installerade kapacitet”. Detta bör ändras till ”Vindkraftverkets installerade effekt”.

2 kap. 10 §: Detta avsnitt behandlar fastställande av belopp vid intäktsdelningen. Den sista strecksatsen tar upp beräkningen av det elpris som ska tillämpas. En sådan beräkning kan ske på två sätt, dels ett schabloniserat förfarande och dels ett mer detaljerat förfarande. Vid

ett schabloniserat sätt kan Svenska Kraftnät åläggas att ge beslutsmyndigheten den uppgift som framgår av författningskommentarens sista strecksats. Vid ett mer detaljerat förfarande innebär det att Svenska Kraftnät får överlämna uppgifter som beslutsmyndigheten får hantera. Det timvisa elområdespriset viktas mot den timvisa totala produktionen. En sådan beräkning är omfattande och genererar stora mängder data. Det ska särskilt noteras att uppgifterna i den sista strecksatsen inte är uppgifter som Skatteverket idag har tillgång till.

2 kap. 11 §: Har Svenska kraftnät samtliga de uppgifter som nämns i det första stycket? Vid vilken tidpunkt kan Svenska kraftnät tidigast lämna de uppgifter som beslutsmyndigheten behöver för att kunna fatta sina beslut?

Det kan vidare konstateras att det är förenat med kostnader att inhämta uppgifter från fastighetsregistrets byggnadsdel.

2.5 Synpunkter på lagtext eller författningskommentarer av teknisk natur

1 kap. 4 §: Här bör även definition av ”beslutsår” (2 kap. 4 §) och ”produktionsår” (2 kap. 9 § och 3 kap. 3 §) läggas till.

2 kap. 2 § p 1: ”en myndighet” bör ersättas av ”beslutsmyndigheten”.

2 kap. 10 §: Om det är en ”noggrann beräkning” (s. 204) och inte en ”kvalificerad uppskattning” som ska göras bör ordvalet i paragrafen vara ett annat.

2 kap. 11 §: Antingen ska de uppgifter som ska hämtas in anges noggrant i regleringen (att föredra, förslagsvis i förordning) eller så anges de ”exempelvis” i förarbetena.

2 kap. 16 §: Se 2 kap. 2 och 3 §§ ovan.

3 kap. 1 §: Formuleringen i 3 kap. 1 § antyder att det är lagens tredje kapitel som ger kommuner möjlighet att uppställa villkor. Skatteverket föreslår istället följande formulering ”Det här kapitlet reglerar kommuners möjligheter att uppställa villkor ... ”

3 kap. 24 §: Här saknas en förklaring och hänvisning till gällande rätt till varför medlen inte får gå till kommunens egen verksamhet.

5 kap. 1 §: Ska man reglera vilka som är parter i ärendena om intäktodelning (och Skatteverket föreslår ju separata beslut på tillståndshavare och fastighetsägare ovan)?

2.6 Särskilt om dataskydd och sekretess

2.6.1 Sekretess

Skatteverket har av utredningen föreslagits som ansvarig myndighet för att fatta beslut om intäktodelning. Den föreslagna arbetsuppgiften är väsensskild från all annan verksamhet som Skatteverket bedriver idag. Det gör det sannolikt att arbetsuppgiften kommer att anses som självständig i förhållande till idag befintliga verksamhetsgrenar hos myndigheten. Det innebär bl.a. att den sekretess som enligt 27 kap. 1 § OSL gäller inom beskattningsverksamheten kommer att gälla i förhållande till den nu aktuella arbetsuppgiften. Det behöver därför, om utredningens förslag att Skatteverket ska vara ansvarig myndighet

fullföljs, ytterligare utredas vilka sekretessbrytande bestämmelser som krävs för att nödvändiga uppgifter ska kunna lämnas från Skatteverkets beskattningsverksamhet till den verksamhet som utför arbetsuppgiften. Även i övrigt behöver de rättsliga förutsättningarna för att informationsförsörja den beskrivna arbetsuppgiften utredas ytterligare.

Det bör även, precis som antyds i utredningen, utredas om den verksamhet som ska hantera intäktsdelningen ska sekretessregleras och i så fall omfattningen av den regleringen.

2.6.2 Personuppgiftsbehandling och dataskydd

Arbetsuppgiften att besluta om intäktsdelning kommer att innefatta behandling av personuppgifter. För att en behandling av personuppgifter ska vara laglig krävs att det finns en rättslig grund för behandlingen, jmf. art. 6 i EU:s dataskyddsförordning. Vanligtvis ska också en behandling som ska utföras av en myndighet finnas fastställd i unionsrätt eller i den medlemsstatens nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av, jmf. art. 6.3 EU:s dataskyddsförordning.

Utredningen har inte beskrivit vilken rättslig grund enligt art. 6.1 EU:s dataskyddsförordning som kan ligga till grund för den beskrivna personuppgiftsbehandlingen hos beslutsmyndigheten. När det gäller den nationella rätt i vilken den rättsliga grunden ska finnas fastställd pekar utredningen på befintligt regelverk men anger inte vilket regelverk detta är. Någon analys från utredningens sida om hur omfattande den tänkta personuppgiftsbehandlingen ska vara hos beslutsmyndigheten finns inte heller. Omfattningen i detta sammanhang bör dels avse omfattningen i resp. intäktsdelningsärende och dels den samlade omfattningen av behandlade personuppgifter hos beslutsmyndigheten. Utredningens redovisning av förutsättningar för beslutsmyndigheten att utföra nödvändig personuppgiftsbehandling är bristfällig. Det kommer att krävas ytterligare utredningsåtgärder om utredningens förslag ska kunna realiseras.

I utredningen anges att den ersättningsberättigade ska ha möjlighet att motsätta sig behandlingen av person eller samordningsnummer i intäktsdelningsbeslutet, s.k. ”opt-out”. I förslaget till förordning om lokalt värdeskapande av vindkraft anges att beslutsmyndigheten, innan ett beslut om intäktsdelning första gången meddelas en fysisk person, ska underrätta denne om möjligheten till opt-out ifråga om person- eller samordningsnummer i beslutet. Möjligheten till opt-out innebär i sig ett behov av personuppgiftsbehandling i form av en spärlista. Förutsättningen att föra en sådan spärlista och hur länge uppgifterna i en sådan lista ska hållas aktuella behöver också bli föremål för ytterligare utredningsåtgärder.

3 Konsekvenser för Skatteverket

I det fall Skatteverket tilldelas detta uppdrag behöver Skatteverket utveckla och förvalta ett nytt IT-system. Då det råder stor osäkerhet kring inhämtning av data, säkerhetskrav och förfaringsätt så blir även kostnadsuppskattningen för detta osäker.

Utvecklingskostnaden av Skatteverkets del beräknas i nuläget till ca 21 mnkr. För vidare förvaltning beräknas kostnaden till ca 6 mnkr årligen, i denna kostnad ingår även den infrastruktur och licenser som krävs för att utveckla och förvalta IT-systemet.

Merparten av den information som behövs för att besluta om intäktsdelning måste hämtas eller skickas från andra parter, vilka eventuellt skulle vara Lantmäteriet, Svenska kraftnät och

Nordpol. Dessa parter behöver då också anpassa sina IT-system för att kunna skicka relevant och korrekt information till Skatteverket, vilket även det ger en merkostnad för de parter som blir aktuella.

Utöver tillkommande kostnader för att utveckla och förvalta ett nytt IT-system bedömer Skatteverket att text till Skatteverkets webbplats behöver tas fram och sedan uppdateras varje år. Vidare behöver Skatteupplysningen förberedas på att svara på frågor och ha tillräckligt med resurser för att omhänderta inkommande samtal. Skatteverket bedömer även att utredningens förslag kommer att innebära viss manuell handläggning, bland annat för hantering av personnummer, felaktigheter i underlag, skyddade personer samt eventuella omprövningar. Skatteverket bedömer att totala kostanden för webbplats, skatteupplysning och handläggning till 2 årsarbetskrafter årligen, alltså ca 1,4 miljoner kr.

Detta remissvar har beslutats av generaldirektören Katrin Westling Palm och föredragits av analytikern John Källström. Vid den slutliga handläggningen har också följande deltagit: överdirektören Fredrik Holmberg, avdelningschefen Christina Henryson, analyschefen Thomas Pettersson Westerberg och sektionschefen Cecilia Öst.

Katrin Westling Palm